

Čas Žalmů aneb Všemohoucí podcast

Žalm 137

V lidském životě přijdou chvíle temných tónů a zase jen samé akordy výšin. To jsou chvíle, kdy se nedá reagovat příliš rozumově, je to chvíle pro náboženství srdce. Místo dokonalého odpočinku. Pokud vás zvuk osobní zbožnosti, zvuk pravidelné ranní chvále či večerním přímluvám a bilancím. Zvuk pravidelné četbě Písma a rozhovorům. Ale stejně tak zvuk tomuto náboženství srdce, k Času žalmů.

Co je to Čas žalmů? To člověk neřeší jednotlivosti, radši nesčítá své úlety a pády, nesnímá své životní funkce, nemyslí na výsledky, nemyslí ani na budoucnost. Nemá na to. Spíše řeší to, kde se ocitá, s kým je a není! Takové žalmy se špitají v úzkostech i tetelivých radostech. Čas žalmů přichází v nemoci a slabosti. V náporu práce a při přílivu oceánu informací. Čas žalmů je před probuzením a v neklidných zápasech o začátek nového dne před rozedněním. Čas žalmů je ve chvílích naprostého vyčerpání před usnutím.

Biblické žalmy velice často nemůžeme usadit do historie a místa. Pravda, člověk jim lépe rozumí, kdy se dívá na písčité a skalnaté břehy padající do pánve Mrtvého moře a myslí na Davida v oáze En Gadí. Ale ani to není podmínkou, aby člověk chápal Bibli. Biblické žalmy se nedají jednoduše usadit do teologie. Bývá v nich zmatek, vztek, hněv a zloba. Někdy i pláč. Jde o to, aby se člověk nestyděl sám před sebou a naučil se modlit, mluvit s Bohem a říct mu, co cítí a prožívá...

Co v Čase žalmů běží jako *podcast*¹ našeho duchovního života? Co se stahuje do našeho přehrávače nezávisle na naší schopnosti vnímat? To se pokusím najít v Žalmu 139:

Tady a teď

Hospodine, zkoumáš mě a znáš mě. Víš o mně, ať sedím nebo vstanu, zdálky je ti jasné, co chci dělat. Sleduješ mou stezku i místo, kde ležím, všechny moje cesty jsou ti známy. Ještě nemám slovo na jazyku, a ty, Hospodine, víš už všechno. Sevřel jsi mě zezadu i zředu, svou dlaň jsi položil na mě. Nad mé chápání jsou tyto divy, jsou nedostupné, nestačím na to. (1-5)

Nedávno jsem musel zaparkovat u Fakultní nemocnice na Bulovce. Ohleduplně jsem zkontroloval prostor před vozidlem a za vozidlem a ještě jsem své postavení poupravil, abych případnému kolegovi před sebou nechal dost prostoru. Po hodině jsem se vrátil k vozidlu a zjistil jsem, že mám před sebou člověka, který naparkoval téměř na můj nárazník a tak mi znemožnil odjet. Dost zoufalý jsem se ponořil do letmé komunikace s Bohem, přiznám se, že dost naléhavé, a udělal jsem jedinou rozumnou věc – šel jsem se do blízkého bifé najíst. Po návratu však auta stála jak skály, žádná změna. Zkusil jsem auto zepředu a vzadu. Auto vepředu mělo asi jen zařazenou rychlost, ale nezataženou brzdu. Tak jsem svým autem udělal to, co znám z amerických filmů. Potlačil a udělal si místo na vyjetí. Jiná možnost nebyla.

Sevřen zezadu i zředu skutečnostmi, časem, auty bývám asi nejenom já. O nic více mi nešlo, než

¹ Slovo *podcast* je americká složenina označující způsob, jakým se nám pod prahem skládá muzika, slovo či video do našich domácích přístrojů. Odsouhlasili jsme to v dobré víře podle jednoho vzorku. Počítač sám si podle toho úvodního zadání najde hlasové či obrazové zprávy, naskládá nám je do počítače a usadí do našich přehrávačů. Tak se nám ve sluchátky ucpaných uších v pondělí v metru ozve to, co se vysílalo třeba ve čtvrtek a my to nestíhali odposlouchat. Je to výhodou, nastavením dosahu médií, ale i nebezpečím, že se nám do hlavy a do myšlenek a do úst skládá to, co už nechceme.

procítit, že více, než co jiného mne svírá Boží dlaň, Boží milost a dobrota! Nad mé chápání, nad můj rozum, nad všechno, co dovedu promyslet jsem tedy a teď ve Tvých rukou Bože!

Kdekoliv

Kam odejdu před tvým duchem, kam uprchnu před tvou tváří? Zamírím-li k nebi, jsi tam, a když si ustelu v podsvětí, také tam budeš. I kdybych vzlétl na křídlech jitřní záře, chtěl přebývat při nejzazším moři, tvoje ruka mě tam doprovodí, tvá pravice se mě chopí. Kdybych řekl: Snad mě přikryje tma, i noc kolem mne se stane světlem. Žádná tma pro tebe není temná: noc jako den svítí, temnota je jako světlo. (7-12)

A nejenom tady a teď, ale kdekoliv a kdykoliv. Skrýt se nemohu a nemohu ani před Tebou utéct, nemohu být zavlečen a docela zahuben. Tam všude jsi Ty! Trochu teologie přeci jen: Podsvětím se skutečně myslí říše mrtvých, jak ji starý Izrael chápal. To je ale Boží zařízení, nikoli země nikoho či pobočka ďáblova podniku. Ne ne! Je to kraj Boží! Takže naše útky či naše předbíhání Pána Boha, vše, co si představujeme jako vzdalování se od Boha – je marnou představou. On je všude. Ale neděsí nás jako mlžná podoba ve tmě za zamrzlým oknem, nekouká nám do postele polopropustným zrcadlem. Je všude a vítá nás. No není to úžasná zpráva, když si připadáme tak sami ve vztazích, v kolektivu stále soutěžících spolužáků či spolupracovníků?

Tys to byl!

Tys to byl, kdo utvořil mé ledví, v životě mé matky jsi mě utkal. Tobě vzdávám chválu za činy, jež budí bázeň: podivuhodně jsem utvořen, obdivuhodné jsou tvé skutky, toho jsem si plně vědom. Tobě nezůstala skryta jediná z mých kostí, když jsem byl v skrytosti tvořen a hněten v nejhlubších útrobách země. Tvé oči mě viděly v zárodku, všechno bylo zapsáno v tvé knize: dny tak, jak se vytvářely, dřív než jediný z nich nastal. Jak si vážím divů, které konáš, Bože! Nesmírný je jejich počet, sčítal bych je, ale je jich víc než pisku. Sotva procitnu, jsem s tebou. (13-18)

Jednou z největších bolestí bývá otázka po smyslu života. Hlodavá bolest, že jsme nějakým omylem svých rodičů, že nás vyrobili v nejisté chvíli úletů, že se jim nepovedlo dotáhnout to či ono, že jsme nechtěným svědkem jejich dospívání a pubertální rodiče s pubertálními dětmi to je na křehkou lidskou osobnost trochu moc najednou!

Ne, přátelé, správná odpověď zní: Tys to byl! Bože, Tys to byl! Tys to byl, kdo dovolil, že mi nenarostly nohy tak, jak by měly zdravému člověku. Tas to byl, když mne rodiče nechtěli, nechtěli jeden druhého a rozmysleli si všechno, na čem mi stále existence, Tys to byl, kdo mně chtěl! Sotva jsem se poprvé nadechl, byl jsem s Tebou.

Zpět do reality!

Kéž bys, Bože, skolil svévolníka. Pryč ode mne, vy, kdo proléváte krev! Dovolávají se tě při svých pletichách, zneužívají tvé jméno tvoji protivníci. Nemám nenávidět, Hospodine, ty, kdo nenávidí tebe? S odporem pohlížet na ty, kdo se proti tobě zvedli? Nenávidím je, rozhodně nenávidím, jsou to také moji nepřátelé. Bože, zkoumej mě, ty znáš mé srdce, zkoušej mě, ty znáš můj neklid, hled', zda jsem nesešel na cestu trápení, a po cestě věčnosti mě ved'! (19-24)

Sympatický skok do reality. Tak jako náš zvonící telefon uprostřed modlitby či rozjímání. Náš život je stejně jako pastýřských plný zásadních zvratů, násilných přerušení. David přepnul v žalmu skoro nepřijatelně. Vykládá o nenávisti, rozhodném odporu. Má názor a stojí si za ním. A jak jej vysloví, hned znejistí a složí svoje názory Hospodinu k nohám a požádá o dobré vedení. Nad naši realitu je přece ta Boží!

Tohle je zbožnost srdce! Nemá čas na bádání teologů. Je to zbožnost z nouze. Vedle pravidelných zastavení času, která patří ke zbožnosti, je tato přítomnost Boží uzdravujícím vlivem pro naše dny a noci. Takhle pláče srdce s našima očima dohromady, takhle se směje. Tohle je dno pod bažinou nejistot.